

TalTech Majandusvõistlus 2025

18.01.2025

Majandusvõistluse maksimaalne punktisumma on 100 punkti. Kokku on aega 180 minutit. Võistlus koosneb kahest osast: test ja ülesanded. Testis annab iga õige vastus 1,5 p, kokku 48 p. Ülesannetega on kokku võimalik teenida 52 p. Soovitus: hoia aega ülesannetele. Testile võiks pühendada mitte üle 60 min. Põnevat lahendamist!

I osa: TEST – Tee õige valik ja kirjuta vastuse täht lahenduslehel olevasse tabelisse. Alati on õige vaid üks variant!

1. Detsembris 2024 teatas Ursula von der Leyen Euroopa Liidu uuest partnerlusleppest , mille tulemusena tekib 700 miljoni inimesega turg ning mis kaotab peaaegu kõik tollimaksud kõigilt toodetelt

- a) Austraaliaga
- b) Mercosur riikidega**
- c) Inglismaaga
- d) ASEAN riikidega
- e) COMESA riikidega

2. Väljendit „Tesla Killer“ kasutatakse seoses autotootjaga

- a) BYD**
- b) CATL
- c) TAYCAN
- d) XIAOMI
- e) TOYOTA

3. Majandustemaatilises kirjanduses on hiljuti kasutusele tulnud uus termin. Nimelt Euroopas on kasvamas veel üks vaesus – „puhkusevaesus“, mis hõlmab väidetavalt peaaegu 40 miljonit inimest ehk 15 protsenti Euroopa Liidu töötavast elanikkonnast. Puhkusevaesusega peetakse silmas võimaluse puudumist

- a) saada üldse tasustatud puhkust
- b) võtta nädalane puhkus kodust eemal**
- c) saada nädalas vähemalt üks puhkepäev
- d) kasutada distantstööd ja kodukontorit
- e) töötada nädalas üle 40ne tunni

4. Milline neist on võitnud Nobeli rahupreemia?

- a) Ühendkuningriik
- b) NATO
- c) Euroopa Liit**
- d) NSVL
- e) OPEC

5. Nõudlus- ja pakkumiskõverate graafilise kujutise ehk nn „..... käärid“ esitas

- a) David Ricardo
- b) Adam Smith
- c) Alfred Marshall**
- d) John Maynard Keynes
- e) Carl Menger

6. Rahvastusseaduse, mille kohaselt elanikkond kasvab geomeetrilises, elatusvahendite hulk aga aritmeetilises progressioonis, esitas

- a) François Quesnay
- b) Adam Smith
- c) Thomas Robert Malthus**
- d) John Maynard Keynes
- e) Milton Friedman

7. Kõnesoleva majandusteadlase tähtsaim teos on „Capitalism and Freedom”, tema käsitluste propageerimisel oli oluline roll tema abikaasal Rose’l, meie ekspeaminister Mart Laar on saanud temanimelise auhinna. See majandusteadlane on

- a) Paul Krugman
- b) John Maynard Keynes
- c) Alfred Marshall
- d) Milton Friedman**
- e) Paul Samuelson

8. Milline loetletutest ei ole Eesti maksusüsteemis kohalik maks?

- a) müügitaks
- b) paadimaks
- c) mootorsõiduki maks
- d) loomapidamismaks
- e) maamaks**

9. Kui hüvise X nõudlus väheneb ja samaaegselt pakkumine suureneb, siis turu tasakaaluhind

- a) kindlasti alaneb**
- b) kindlasti tõuseb
- c) tõuseb ainult siis, kui pakkumine suureneb rohkem kui nõudlus väheneb
- d) tõuseb ainult siis, kui pakkumine suureneb vähem kui nõudlus väheneb
- e) jääb muutumatuks

10. Kui keskmine kogukulu (ATC) on 20 eurot, firma tootmiskogus on 100 ühikut ja firma püsikulu (FC) on 1000 eurot, siis

- a) firma kogukulu (TC) on 3000 eurot
- b) keskmine püsikulu on (AFC) 20 eurot
- c) firma muutuvkulu (VC) on 2000 eurot
- d) keskmine muutuvkulu (AVC) on 10 eurot**
- e) firma kogutulu (müügilaekum TR) on 2000 eurot

11. Lafferi kõver kajastab

- a) maksutulude laekumist sõltuvalt maksumäärast**
- b) sissetulekute ebavõrdsust
- c) kogukulutuste taset täishõive tasakaalu korral
- d) tarbimise piirkalduvust MPC (marginal propensity to consume)
- e) inflatsiooni- ja töötuse määra seost

12. Kui riigi kogu elanikkond on 100 miljonit inimest, tööealine elanikkond 75 miljonit, kellest töötab 46 miljonit ja töötuid on 4 miljonit, siis töötuse määr (töötuskordaja) on

- a) 7,5%
- b) 4,6%
- c) 8,0%**
- d) 4,0%
- e) 5,3%

13. Pöördseost töötuse ja inflatsiooni määrade vahel lühiperioodil väljendab

- a) Lorenzi kõver
- b) Lafferi kõver
- c) Phillipsi kõver**
- d) Keynesi kõver
- e) tootmisvõimaluste kõver

14. Eesti SKT ühe inimese kohta oli IMF 2024. aasta andmetel 31 531 USD. Meie vahetuses läheduses selles tabelis on väga erinevaid riike. Kokku on vahemikus [28 000; 35 000] 12 riiki. Milline järgnevatest ei ole nende 12 hulgas?

- a) Sloveenia
- b) Portugal
- c) Bahrein
- d) Bulgaaria**
- e) Leedu

15. Alates 1. jaanuarist 2026 on maksuvaba tulu kuus sõltumata inimese (kes ei ole vanaduspensionieas) sissetuleku suurusest

- a) 560 eurot
- b) 634 eurot
- c) 700 eurot**
- d) 776 eurot
- e) 815 eurot

16. Proua Riina Sikkut on Eesti

- a) majandus- ja taristuminister
- b) kliimaminister
- c) terviseminister**
- d) sotsiaalkaitseminister
- e) justiits- ja digiminister

17. Eestis toimus üleminek Eesti kroonilt eurole 01.01.2012.a. Milline on Eesti panga ametlik vahetuskurss Eesti krooni konverteerimisel euroks?

- a) 15,6466**
- b) 15,5455
- c) 15,4644
- d) 15,6644
- e) 15,4566

18. Kui suur oli Eestis sooline palgalõhe 2023.a. seisuga?

- a) 8,1%
- b) 13,1%**
- c) 16,1%
- d) 19,1%
- e) 23,1%

19. Kellele omistatakse tsitaati „Liitintress on kaheksas maailmaime. Kes sellest aru saab, teenib raha. Kes ei saa, maksab seda“?

- a) Albert Einstein**
- b) Elon Musk
- c) Franklin Roosevelt
- d) Steve Jobs
- e) Warren Buffet

20. Keda peetakse kaasaegse raamatupidamise aluse, kahekordse kirjendamise, loojaks?

- a) Austria majandusteadlane Joseph Schumpeter
- b) Raamatupidamisajaloolane Raymond de Roover
- c) Frantsiskaani munk Luca Pacioli**
- d) Ameerika pankur J.P. Morgan
- e) Renessanssiajastu innovaator Leonardo da Vinci

21. Milline ettevõtte oli seisuga 06.01.2025.a. maailma kõige väärtuslikum, hinnangulise väärtusega 3,68 triljonit dollarit?

- a) Apple**
- b) Saudi Arabian Oil
- c) Alphabet

- d) Microsoft
- e) Amazon

22. Ameerika turunduskonsultant ja guru Philip Kotler kirjeldas 1967. aastal raamatus „Marketing Management: Analysis, Planning and Control“ toodet tänapäevani laialt levinud kolme tasandi mudeliga. Millisel selle mudeli tasandil asub kliendi vajaduse analüüs?

- a) Mikrokeskkonna tasandil
- b) Tuumiktoote tasandil**
- c) Konkreetse toote tasandil
- d) Kontseptuaalsel tasandil
- e) Laiendatud toote tasandil

23. Ettevõtluskonto on eraisikule bürokraatiavaba võimalus ettevõtlusega tegelemiseks. Kus peab eraisik avama ettevõtluskonto?

- a) Äriregistris
- b) Ettevõtluskeskuses
- c) Maksu- ja Tolliametis
- d) Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuses
- e) Pangas**

24. Milline oli Eesti positsioon IMD rahvusvahelise konkurentsivõime tabelis 2024. aastal (kokku oli paremusjärjestuses 67 riiki) ja mitmenda koha saavutamise eesmärk on Eestil kirjas „Eesti 2035“ arengustrateegias?

- a) 2024. aastal oli 33. koht ja 2035.aasta eesmärk 10. koht**
- b) 2024. aastal oli 25. koht ja 2035.aasta eesmärk 20. koht
- c) 2024. aastal oli 47. koht ja 2035.aasta eesmärk 30. koht
- d) 2024. aastal oli 18. koht ja 2035. aasta eesmärk 5. koht
- e) 2024. aastal oli 53. koht ja 2035. aasta eesmärk 10. koht

25. Kui suur on jaanuar 2025 seisuga Eestis osaühingu osakapitali minimaalne suurus?

- a) 2500 eurot
- b) 1 sent**
- c) 1 euro
- d) 500 eurot
- e) 100 eurot

26. Millise riigi majandus ei kuulu SKP *per capita* poolest maailma TOP 20 sekka (IMF 2022. a. andmetel)?

- a) Singapur
- b) Iirimaa
- c) Taani
- d) Hispaania**
- e) Kanada

27. Milline alljärgnevatest on seisundi aruanne?

- a) Kasumiaruanne
- b) Tegevusaruanne
- c) Majandusaasta aruanne
- d) Rahavoogude aruanne
- e) Bilanss**

28. Alates 01.01. 2025. a. on Eestis kehtiv töötasu alammäär ühes kuus täistööaja korral:

- a) 676 eurot
- b) 766 eurot
- c) 886 eurot**
- d) 956 eurot
- e) 1036 eurot

29. Eesti äriühingud peavad vahemikus 01.01.2025.a. kuni 31.12.2028.a. maksma julgeolekumaksu osana kasumimaksu. Millelt kasumimaksu arvestatakse?

- a) Brutokasumilt
- b) Ärikasumilt
- c) Dividendidelt
- d) Puhaskasumilt enne tulumaksustamist**
- e) Puhaskasumilt peale tulumaksustamist

30. Alustava ettevõtte toodanguks on lemmiklooma piltidega jooginõud. Ettevõtte planeeritavad püsikulud aastas on 6000 eurot ja materjalikulu ühele jooginõule on 3 eurot. Puhaskasumi marginaali ootus ühele jooginõule on 10% ja prognoositav müügi kogus aastas on 1000 toodet. Milline väide on õige?

- a) Müügihind on 6,6 eurot
- b) Omahind on 3 eurot
- c) Omahind on 6,3 eurot
- d) Müügihind on 9,9 eurot**
- e) Omahind on 9,3 eurot

31. Raamatupidamise põhivõrrand (tuntud ka kui bilansi põhivõrrand) on varad = kohustised + omakapital. Kuidas muutuvad numbrid põhivõrrandis, kui ettevõtte esitab eelneval kuul osutatud teenuse eest kliendile arve 1000 eurot, maksetähtajaga 7 tööpäeva?

- a) Varad suurenevad, omakapital suureneb**
- b) Varad vähenevad, omakapital väheneb
- c) Varad suurenevad, kohustised suurenevad
- d) Varad vähenevad, kohustised vähenevad
- e) Omakapital suureneb, kohustised vähenevad

32. Ettevõtja müüb konsultatsiooniteenust. Püsikulud kuus on 3000 eurot, müügihind ühe tunni eest on 50 eurot ja muutuvkulud ühe tunni kohta on 12 eurot. Kui palju tunde peab ettevõtja müüma selleks, et „jõuda nulli“ (ümardatud täisarvuni)?

- a) 72 tundi
- b) 62 tundi
- c) 48 tundi
- d) 87 tundi
- e) 79 tundi**

II OSA: ÜLESANDED

Ülesanne 1: (8p) Oskar ja Eugen paigutasid kümneks aastaks pangakontole võrdse suurusega rahasumma, mõlemad 10 000 eur. Oskar on sõlminud lepingu aastase intressimääraga 10%, intressi maksmine toimub lihtintresside meetodil. Eugeni sõlmitud lepingu järgi on tema aastane intressimäär 8% ning intressi makstakse liitintresside reegli järgi. Kui palju on 10 aasta pärast Oskari raha, kui palju Eugeni?

Lahendus: Olgu pangakontole paigutatud summa mõlemal juhul P , i on intressimäär ja n on perioodide arv. Siis 10 aasta pärast saab Oskar välja võtta summa

$$S_{Oskar} = P(1 + ni) = P(1 + 10 \cdot 0,1) = 2P,$$

Eugen aga summa

$$S_{Eugen} = P(1 + i)^n = P(1 + 0,08)^{10} \approx 2,16P.$$

Seega Eugeni leping on tulusam. Oskari on raha 20 000 eur, Eugeni 21 589 eur.

Ülesanne 2: (8p) Tädi Maali ostab turul maasikaid sularaha eest. Möödakäija müksab teda ja seetõttu pillab ta käest maha kaks münti, mis veerevad turuleti alla. Maali on kindel, et: 1) pillatud münte oli kaks, 2) need said olla ainult kas 1€ või 2€ mündid, 3) üks pillatutest oli raudkindlalt 1€. Teise pillatu kohta ta arvab, et see võis olla 50% tõenäosusega ka 1€ münt või 50% tõenäosusega 2€ münt. Maali kummardab ning pärast pikemat kompamist jääb talle pihku üks münt. See münt on 1€. Mis on tõenäosus, et järgmine leitav münt on 1€?

Täpsustused: Eeldame, et tõenäosus, et Maali leiab ka teise pillatud mündi üles, on 100%. Eeldame, et turuleti all varasemast muid münte ei ole. Maalil puudub võimalus identifitseerida, kas juba leitud 1€ münt oli see, mille väärtuses ta juba eelnevalt kindel oli, või see teine.

Vihje: Küsimus ei ole selles, „mis oli tõenäosus, et esimene leitav münt on 1€“, vaid „mis on tõenäosus, et kui esimene leitav oli 1€, siis teine leitav on samuti 1€“.

Lahendus: Üks võimalik viis erinevaid võimalusi esitada on läheneda nii:

1) Maali käes olnud kaks münti said olla kas 1€ ja 1€ või 1€ ja 2€. Mõlemad on võrdselt võimalikud, seega mõlema variandi tõenäosus on 50%.

2) Maali võis esimesena kätte saada nii selle mündi, mida ta oli silmanurgast näinud (ehk kindlalt 1€) kui teise mündi. Ka siin on mõlema variandi tõenäosus 50%.

Nende kahe kombinatsioonis saab esitada 2x2 maatriksi ja seega on meil neli stenaariumit A, B, C ja D, kõik tehniliselt võrdse tõenäosusega.

	Maali käes oli 1€ ja 1€	Maali käes oli 1€ ja 2€
Maali noppis üles nähtud mündi	Stsenaarium A	Stsenaarium B
Maali noppis üles nägamata mündi	Stsenaarium C	Stsenaarium D

Stsenaariumites A ja C saab Maali teise mündina kätte 1€ mündi.

Stsenaariumis B saab Maali teise mündina kätte 2€ mündi.

Oluline on märkida, et stsenaarium D on vastuolus ülesandes antud infoga – kui Maalil olid käes 1€ ja 2€ mündid ning nähtud 1€ münt on veel turuleti all, siis ta oleks pidanud esimesena kätte saama 2€ mündi. Seda aga me teame, et ei juhtunud. Järelikult, ülesande infoga on kooskõlas kolm stsenaariumit A, B ja C, mis on kõik võrdse tõenäosusega.

Stsenaarium A = teine münt on 1€	Stsenaarium B = teine münt on 2€
Stsenaarium C = teine münt on 1€	

Seega on meil kolm võrdset stsenaariumit, millest kahes saab Maali kätte 1€ ning ühel juhul 2€. Seega on küsitav tõenäosus 2:1 ehk 66,7%.

Selgitus esitatud vihjele. Vihje mõte oli välja tuua, et esimese mündi tõenäosus ja küsitav tõenäosus on erinevad asjad. Esimese mündi tõenäosus on 3:1 ehk 75%. Kui aga esimene mündi väärtuse oleme teada saanud, siis oleme „infot juurde saanud“ ja selle tõttu võib olla järgmise mündi tõenäosus olla muutunud – kuigi intuiivselt võib tunduda vastupidiselt.

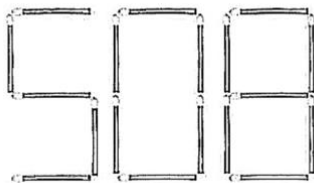
Ülesanne 3: (8p) Alloleval joonisel on 18 tikku seatud numbriks 508. Sa saad ümber paigutada ainult kaks tikku.

Mis on suurim arv, mis on võimalik moodustada?

Reeglid ja piirangud:

- Tikke ei tohi murda ega painutada.
- Tikke ei tohi juurde võtta ega ära kaotada. Tulemus peab koosnema samast 18 tikust.
- Arv ei tohi olla väljendatud tehtena (nt ei tohi moodustada korrutusmärgi või faktoriaali) ega sõnana.
- Kõik numbrid arvus peavad olema samas suurusklassis (nt number 0 vajab kuus tikku, mitte neli tikku paigutatud ruudukujulisel viisil) ja peavad olema esitatud samas stiilis.

Vihje: Vaatamata piirangutele on tegemist loovülesandega – otsi lahendust „kastist väljas“.

Vastus ja selgitus:

Alustame mitteamoptimaalsetest lahendustest. 999 tundub tõenäoliselt intuiitselt koheselt „loogiline vastus“ ja vajab vaid lühikest silmitsemist, et „see on tehtav“.

Kuna vihje otsib lahendust kastist väljas, siis see viitab, et äkki saab rohkemat kui 999. Selleks oleks vaja minna neljakohaliseks. Et ülesanne lubab liigutada kahte tikku, siis kahest tikust tekitada „uus koht“ numbriga 1 on tehniliselt võimalik. Aga millised kaks tikku võtta? Emapilgul tundub, et esimesest kahest numbrist ei saa tikke ära võtta – nii 5 ja 0 peaksid jääma muutumatuks. 8 juurest on võimalik aga ära võtta kaks tikku nii, et jääb alles 3. See annab võimalused teha numbriga 1503 või 5031. Viimane on muidugi suurem.

Mõned lahendajad pakkusid välja võimalusi, kus 0-st tehti 7 ning saadi tulemusena pisut teistsugune neljakohaline arv. Otsustasime neid lahendusi käsitleda võrdselt teiste 5xxx arvudega, mis teenisid vastajatele pisut punkte, aga mitte maksimumi.

Ülesande tegelik konks peitub selles, et jätta paika numbrid 5 ja 8 ning hakata siiski lammutama keskmist nulli. Kui eemaldada ülemine ja alumine horisontaalne tikk, jääb alles 1 ja 1. Mis võimaldab kogu ülesande lahendada viiekohalisena. Vastavate tikkude eemaldamine jätab meile lauale 5118 ning me saame juurde tekitada veel ühe „1“. See annab meile kas 15118, 51118 või 51181, millest viimane on suurim ning seega ka õige vastus – vähemasti ülesande autori arvamusel.

Siiski, kaks lisapunkti üle maksimumi teenis osaleja, kelle vastus oli 81151. See on tehniliselt sama kirjeldatud lahendus, ainult et numbrit vaadatakse ülevalt alla või „teiselpoolt lauda“. Leidsime, et loovülesande puhul on kohane eraldi tunnustada lahendust, mis on veel loovam, kui küsija oskas ette näha.

Esitatud piirangud olid toodud eelkõige selleks, et žürii saaks siiski hinnata loovat lähenemist, aga võtta laualt ära ulmelised variandid stiilis 503¹¹ jms.

Ülesanne 4: (12p) Täieliku konkurentsi tingimustes tegutsev firma müüs oma toodangut novembris hinnaga 5

rahaühikut tooteühiku eest, firma kulufunktsioon oli $C(Q) = 0,1Q^2 + 10$, kus Q on toodangu maht.

Detsembris tõusid nii toote müügihind kui ka püsikulu (st toodangu mahust sõltumatu kulu) 10% võrra.

- Koostada kasumifunktsioon novembri kohta,
- Koostada kasumifunktsioon detsembri kohta,
- Leida kasumit maksimeeriv Q väärtus ning sellele vastav kasum novembris,
- Leida kasumit maksimeeriv Q väärtus ning sellele vastav kasum detsembris,
- Mitme protsendi võrra muutus (kasvas või kahanes) detsembri võimalik kasumi maksimum võrreldes novembriga?

Lahendus:

a) Kasumifunktsioon $\pi(Q) = 5Q - (0,1Q^2 + 10) = 5Q - 0,1Q^2 - 10$.

b) Hind ja püsikulu pärast 10% hinna ja püsikulu tõusu: hind 5,5 ja püsikulu $10 + 0,1 \cdot 10 = 11$ rahaühikut. Seega vastav kasumifunktsioon $\pi(Q) = 5,5Q - 0,1Q^2 - 11$.

c) $\pi'(Q) = 5 - 0,2Q$. Seega $\pi'(Q) = 0$, kui $Q = 25$.

Kuna $\pi''(Q) = -0,2 < 0$ iga Q väärtuse korral, siis $Q = 25$ annab kasumi absoluutse maksimumi.

Võimalik maksimaalne kasum on seega $\pi_{\max} = 5 \cdot 25 - 0,1 \cdot 25^2 - 10 = 52,5$ rahaühikut.

d) $\pi'(Q) = 5,5 - 0,2Q$, Seega $\pi'(Q) = 0$, kui $Q = 27,5$.

Kuna $\pi''(Q) = -0,2 < 0$ iga Q väärtuse korral, siis $Q = 27,5$ annab kasumi absoluutse maksimumi.

Võimalik maksimaalne kasum on seega $\pi_{2,\max} = 5,5 \cdot 27,5 - 0,1 \cdot 27,5^2 - 11 = 64,63$ rahaühikut.

e) Maksimaalne võimalik kasum kasvas $64,63 - 52,5 = 12,13$ rahaühikut. Protsentuaalne kasv seega $(12,13/52,5) \cdot 100\% \approx 23,1\%$.

Täpsustus. Reaaleluliselt on oluline märkida, et „poolt tükki toodet ei saa toota“. Lugesime siiski seekord hindamisel maksimumpunktide vääriliseks nii lahendused $Q = 27,5$ kui $Q = 28$.

Ülesanne 5: (16p) Ettevõtja soovib, et seisuga 31.12.2025 oleksid järgnevad mõõdikud järgmiste väärtustega:

Mõõdik	Väärtus	Valem
Vara käibekordaja	2 korda	müügitulu / koguvara
Põhivara käibekordaja	3 korda	müügitulu / põhivara
Maksevõimekordaja	1,2 korda	(käibevara – varud) / lühiajalised kohustised
Lühivõlgnevuste kattekordaja	2 korda	käibevara / lühiajalised kohustised
Nõuete laekumise aeg	15 päeva	nõuded / (müügitulu / 365)
Võlakordaja	0,7 korda	kohustised / omakapital

Koosta nende mõõdikute põhjal võimalikult detailne bilanss seisuga 31.12.2025 (ühe euro täpsusega), kui 2025. aasta planeeritav müügitulu on 500 000 eurot. Ettevõtte ei ole bioloogilist vara ega finantsinvesteeringuid.

Millise tegevusala (kas tootmise, kaubanduse või teenuse) ettevõtte bilansiga on kõige suurema tõenäosusega tegemist?

Millised muutused toimuvad ettevõtte bilansis, kui nõuete laekumise aeg pikeneb 45 päevale? Kuidas see mõjutab ettevõtte maksevõimet?

Lahendus**1. Esialgsete mõõdikute põhjal bilansi koostamine****Vara koguväärtus:**

Vara kokku = Müügitulu / Vara käibekordaja = $500\,000 \text{ €} / 2 = 250\,000 \text{ €}$

Põhivara väärtus:

Põhivara = Müügitulu / Põhivara käibekordaja = $500\,000 \text{ €} / 3 = 166\,667 \text{ €}$

Käibevara väärtus:

Käibevara = Vara kokku – Põhivara = $250\,000 \text{ €} - 166\,667 \text{ €} = 83\,333 \text{ €}$

Varud:

Varud = Käibevara – (Maksevõimekordaja × Lühiajalised kohustised) = 83 333 € – (1,2 × 41 667) = 83 333 € – 50 000 € = 33 333 €

Nõuded:

Nõuded = Müügitulu/365 × Nõuete laekumise aeg = (500 000 € / 365) × 15 = 20 548 €

Raha:

Raha = Käibevara – Varud – Nõuded = 83 333 € – 33 333 € – 20 548 € = 29 452 €

Lühiajalised kohustised:

Lühiajalised kohustised = Käibevara / Lühivõlgnevuste kattekordaja = 83 333 € / 2 = 41 667 €

Omakapital:

Lähtuvalt bilansi ülesehitusest (Kohustised + Omakapital = 250 000 €) ja võlakordaja valemist saab tuletada:

Omakapital = Vara kokku / (1 + Võlakordaja) = 250 000 € / (1+0,7) = 250 000 € × 1,7 = 147 059 €

Pikaajalised kohustised:

Kohustised = Vara kokku – Omakapital = 250,000 € – 147 059 € = 102 941 €

Pikaajalised kohustised = Kohustised – Lühiajalised kohustised = 102 941 € – 41,667 € = 61 274 €

Esialgne bilanss (31.12.25):

Aktiva	€
Raha	29 452
Nõuded	20 548
Varud	33 333
Käibevara	83 333
Põhivara	166 667
Kokku aktiva	250 000
Passiva	€
Lühiajalised kohustised	41 667
Pikaajalised kohustised	61 274
Omakapital	147 059
Kokku passiva	250 000

Millise tegevusala ettevõtte?

- Varud (33 333 €) ja nõuded (20 548 €) viitavad on tüüpilised tootmis- ja hulgikaubandusettevõtetele.
- Põhivara (166 667 €) suur osatähtsus koguvaras viitab tootmisele, kus on vajalikud masinad ja seadmed.

Vastus: Tõenäoliselt on tegemist **tootmisettevõttega**, kuna suur põhivara ja varude osatähtsus koguvaras on iseloomulikud tootmisele.

Situatsioon: Nõuete laekumise aja pikenemine 45 päevale

Uued nõuded:

Nõuded = (Müügitulu/365)×45=(500 000 / 365)×45 = 61 644 €

Raha muutus:

Uus raha = Raha algselt – (Uued nõuded – Esialgsed nõuded) = 29 452 € – (61 644 € – 20 548 €) = –11 644 €

või

Uus raha = Käibevara – Varud – Uued nõuded = 83 333 € – 33 333 € – 61 644 € = –11 644 €

Raha saldo muutub negatiivseks (–11 644 €), mis tähendab, et ettevõtte vajab täiendavat rahastust kas laenu või omakapitali sissemaksena.